

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 grudnia 2013 roku powódka K. K. (1) wniosła pozew przeciwko K. K. (2) o „umożliwienie korzystania z samochodu osobowego marki M. (...) rok produkcji 1995, samochodu V. (...) rok produkcji 1986, przyczepy kempingowej KIP i przyczepy towarowej lekkiej N., których na podstawie wspólności majątkowej jest właścicielem wspólnie z mężem K. K. (2)” oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazała, że została pozbawiona dostępu do przedmiotowych pojazdów, które stanowią wspólną własność stron. Pozwany przywłaszczył sobie kluczyki oraz dowody rejestracyjne, a z samochodów i pojazdów korzysta wyłącznie sam. Poza przyczepą kempingową powódka nie wie nawet, gdzie są przechowywane.

Precyzując pozew pismem z dnia 23 czerwca 2015 roku powódka wskazała, że chce korzystać:

1. z samochodu osobowego marki M. rok 95 począwszy od lipca 2014 roku przez okres dwóch tygodni I połowy lipca 2014 roku. Następnie w każdym kolejnym miesiącu powódka chce korzystać z samochodu przez pierwsze dwa tygodnie każdego miesiąca,
2. z samochodu marki V. (...) powódka chce korzystać przez cały miesiąc lipiec 2014 roku, a następnie w każdy kolejnym miesiącu przez ostatnie dwa tygodnie każdego miesiąca,
3. z przyczepy kempingowej KIP od sierpnia 2014 roku przez pierwszy tydzień każdego miesiąca,
4. z przyczepy towarowej N. od lipca 2014 roku przez pierwsze dwa tygodnie każdego miesiąca,

przy czym wskazał, że wnosi o wydanie przez pozwanego kluczyków do tych pojazdów, wskazując, że miejscem odbioru i odstawienia pojazdów może być parking przed lokalem mieszkalnym stron w G. przy ul. (...).

Postanowieniem z dnia 20 października 2014 roku zwolniono powódkę od kosztów sądowych w części – od opłaty od pozwu.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł, że powódka przedmiotowymi samochodami faktycznie nie władała, nie dokonywała za nie żadnych opłat, nie zajmowała się dokonywaniem przeglądów technicznych czy innych czynności związanych z bieżącym użytkowaniem pojazdów. Wskazał na przepis art. 346 k.c., podnosząc brak możliwości ustalenia zakresu posiadania współposiadaczy. Brak jest możliwości jednoczesnego i zgodnego współposiadania pojazdu przez obu współposiadaczy. W ocenie pozwanego przyczyną złożenia pozwu jest konflikt małżeński, nie zaś rzeczywista chęć władania przedmiotowymi pojazdami. Powódka nie wyrażała bowiem woli władania tymi pojazdami przed konfliktem stron. Wskazał również, iż toczy się między stronami sprawa o rozwód.

Na rozprawie w dniu 25 lutego 2015 roku powódka podniosła, że uprawnienia swoje wywodzi z prawa własności. Wskazała, że strony są współwłaścicielami przedmiotowych pojazdów. Sprecyzowała żądanie pozwu w ten sposób, że wniosła o dopuszczenie jej do współposiadania przedmiotowych pojazdów poprzez udostępnienie jej do wyłącznego korzystania:

- samochodu osobowego M. przez dwa pierwsze tygodnie każdego miesiąca;
- samochodu V. kemping przez dwa ostatnie tygodnie każdego miesiąca;
- przyczepy kempingowej przez pierwszy tydzień każdego miesiąca;

- przyczepy towarowej przez pierwsze dwa tygodnie każdego miesiąca a poza tym podtrzymała wnioski zawarte w piśmie z dnia 23-06-2014 roku.

Na rozprawie w dniu 6 maja 2015 roku pozwany wskazał, że żądanie pozwu jest niezgodne z zasadami współzycia społecznego, bowiem między stronami toczy się wiele spraw sądowych i wynikają one z konfliktu, a powódka kieruje powództwa o dopuszczenie do współposiadania różnych pojazdów, w tym samym czasie. Powództwa ewoluują od ochrony posesoryjnej do petytoryjnej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka i pozwany są małżonkami i żyją w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej. W skład ich majątku wspólnego wchodzi między innymi pojazdy:

1. samochód osobowy marki M. nr rej. (...),
2. samochód marki V. (...),
3. przyczepa kempingowej KIP,
4. przyczepa towarowa N. nr rej. (...).

Obecnie jedynie pozwany korzysta z tych pojazdów. Powódka nie posiada kluczy do tych pojazdów ani ich dokumentów.

(bezsporne)

Strony pozostają obecnie w konflikcie i toczy się między nimi sprawa o rozwód. Brak możliwości korzystania przez powódkę z przedmiotowych pojazdów spowodowany jest ukryciem przez pozwanego przed powódką tych pojazdów, jak również ich kluczyków i dokumentów. Powódka zwracała się bezskutecznie do pozwanego o wydanie jej tych pojazdów do korzystania. Strony nigdy nie umawiały się, iż powódka nie będzie korzystała z przedmiotowych pojazdów. Powódka chce korzystać z tych pojazdów jako z samochodów osobowych oraz dla celów rekreacyjnych i przywozu np. opału na zimę.

(dowód: zeznania powódki – k. 84-85, częściowe zeznania pozwanego – k. 85-86)

Powyższy stan faktyczny był w części bezsporny.

W pozostałym zakresie stan faktyczny został ustalony na podstawie zeznań powódki i częściowych zeznań pozwanego.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego, w zakresie, w jakim wskazał, że strony umówiły się, w jaki sposób będą korzystać z pojazdów wchodzących do ich majątku wspólnego. Takie twierdzenia pozwanego pozostają w sprzeczności z treścią zeznań powódki, a nie zostały poparte żadnym innym materiałem dowodowym. Są przy tym nielogiczne, biorąc pod uwagę, że jeszcze w przypadku samochodów osobowych małżonkowie mogą się umówić, że jedno korzystać będzie z jednego samochodu a drugie z innego, tak w przypadku pojazdów służących do celów rekreacyjnych czy towarowych z istoty swej mają one służyć całej rodzinie i trudno przypuszczać, że małżonkowie umawiali się, że korzysta z nich tylko jeden z małżonków. Sąd nie dał również wiary zeznaniom pozwanego, w których wskazał, że powódka nie powinna w ogóle posiadać uprawnień do kierowania pojazdami, z uwagi na swoją chorobę, której istnienie zataiła w trakcie badań mających na celu ustalenie, czy może nadal prowadzić pojazdy mechaniczne. Pozostały zebrany w sprawie materiał dowodowy w żaden bowiem sposób nie potwierdza tych twierdzeń pozwanego.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, iż powódka od początku trwania tego procesu opierała swoje roszczenie na prawie własności przedmiotowych pojazdów i już w pierwszym piśmie procesowym, inicjującym to postępowanie, podnosiła,

że jest współwłaścicielką przedmiotowych pojazdów i z tego powodu chce z nich również korzystać. Nie doszło więc w tej sprawie do zmiany powództwa z posesoryjnego na petytoryjne. W toku postępowania powódka precyzowała jedynie swoje roszczenie w zakresie, w jakim żąda dopuszczenia do korzystania ze wspólnych pojazdów. Tak sformułowane roszczenie musiało być uznane za zasadne. Bezsprzeczne było bowiem, iż przedmiotowe pojazdy stanowią składniki majątku wspólnego stron, jako małżonków.

Zgodnie z art. 34¹ k.r.o. każdy z małżonków jest uprawniony do współposiadania rzeczy wchodzących w skład majątku wspólnego oraz do korzystania z nich w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez drugiego małżonka.

Wprowadzenie tego przepisu jest - jak zaznaczono w uzasadnieniu - ustawowym potwierdzeniem dopuszczalności dochodzenia przez małżonków ochrony posesoryjnej i petytoryjnej we wzajemnych stosunkach między nimi [tak uzasadnienie do projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, WWW.sejm.gov.pl/prace, data wizyty - 20 czerwca 2004 r., s. 10] (por. M.Olczyk „Komentarz do zmiany art. 34¹ k.r.o. wprowadzonej przez Dz U.z 2004 r., nr 162, poz. 1691).

W zakresie ochrony petytoryjnej przepis ten jest przy tym odpowiednikiem przepisu art. 206 k.c. dotyczącego współwłasności w częściach ułamkowych. Zgodnie bowiem z art. 206 k.c., każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli. Tymczasem nie ma wątpliwości i znalazło to potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, iż w ramach przepisu art. 206 k.c. współwłaścicielowi przysługuje ochrona jego uprawnień przewidziana w art. 222 k.c. dla właściciela. Jeżeli więc jeden ze współwłaścicieli narusza wynikające ze stosunku współwłasności uprawnienia drugiego właściciela do korzystania z rzeczy wspólnej, to współwłaścicielowi, którego prawo zostało dotknięte, przysługuje - w zależności od rodzaju naruszenia - roszczenie o dopuszczenie do współposiadania lub o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2003 roku, IV CKN 325/2001, LEX 141408, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1978 r., III CRN 172/78, OSNCP 1979, nr 7-8, poz. 150, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1993 r., III CZP 36/93, OSNCP 1993, nr 12, poz. 213 czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 198/01 niepubl.).

Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Powódka została bowiem pozbawiona możliwości korzystania z przedmiotowych pojazdów przez pozwanego, a pozwany nie wykazał, by strony umówiły się, iż jedynie on będzie korzystał z przedmiotowych pojazdów z wyłączeniem powódki. Powódce przysługuje więc uprawnienie do żądania dopuszczenia jej do współposiadania tych pojazdów w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozwanego.

W ocenie Sądu przedstawiony przez powódkę zakres współkorzystania przez nią z przedmiotowych pojazdów daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozwanego. Oczywistym jest bowiem, iż strony, pozostając obecnie w konflikcie, nie są w stanie korzystać z tych pojazdów łącznie, w tym samym czasie. Stąd zasadnym jest, by powódka korzystała z nich przez 2 tygodnie albo tydzień w każdym miesiącu, a pozwany w pozostałym czasie. By powódka miała możliwość korzystania z tych pojazdów niezbędne jest przy tym nie tylko wydanie jej samych pojazdów ale również kluczyków do tych pojazdów oraz ich dokumentów, na czas, gdy będzie z nich korzystać. Do korzystania z pojazdu mechanicznego niezbędne jest bowiem nie tylko dysponowanie samym pojazdem ale też kluczami do niego i dokumentami uprawniającymi do poruszania się nimi po drogach publicznych. Stąd na podstawie art. 34¹ k.r.o. w zw. z art. 222 § 1 k.c. Sąd, w punktach 1 do 4 wyroku, nakazał pozwanemu dopuszczenie do współposiadania tychże pojazdów, szczegółowo określając terminy, w jakich ma dochodzić do wydania powódce tych pojazdów, kompletu kluczyków do nich oraz dokumentów oraz miejsce, w którym ma do tego dochodzić. Jest to przy tym parking położony przed wspólnym mieszkaniem stron, co z pewnością stanowić będzie najdogodniejsze dla nich miejsce.

Sąd nie podzielił przy tym twierdzeń pozwanego, iż żądanie powódki pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, wobec wielości spraw sądowych między stronami i konfliktu między nimi. Powódka, jako współwłaścicielka pojazdów, ma bowiem uprawnienie do korzystania z nich, wynikające z treści art. 222 § 1 k.c. i art. 34¹ k.r.o., a pozbawienie jej tego uprawnienia, wobec uznania jej roszczenia za niezgodne z zasadami współżycia społecznego, mogłoby nastąpić jedynie w wyjątkowych sytuacjach, które w przedmiotowej sprawie nie występują.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc. Na koszty powódki składa się wyłącznie kwota 40 zł tytułem części opłaty od pozwu uiszczonej przez powódkę.

W punkcie 6 wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego pozostałą część opłaty od pozwu, od której powódka była zwolniona, zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 roku, poz. 1025) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.

SSR Barbara Glenc-Poślednik